Interactief voorlezen “Coco kan het!”

© Tekst en illustraties afkomstig uit *Coco kan het!*
Loes Riphagen & Uitgeverij Gottmer.

Inleiding

Voor de meeste kinderen is het bijna 8 weken geleden dat ze voor het laatst op school waren. Het contact met leeftijdsgenoten was minimaal in deze periode en het contact met de juf of meester vond letterlijk achter de schermen plaats. Dat zal dus weer even wennen worden, des te meer voor kinderen die vanaf 8 februari voor het eerst naar school gaan. Om die reden besteden we in deze derde en laatste lesbrief aandacht aan de verschillende leerervaringen die kinderen thuis en op school opdoen. De leeruitdaging en growth mindset staan hierbij centraal. Dit doen we vooral door te kijken naar stap 4 uit het schema hieronder uit het artikel ‘’Interactief voorlezen: ja! Maar hoe?’’ bij het prentenboek ‘’Coco kan het!’’. Hier hebben we enkele activiteiten uitgewerkt welke je zowel achter elkaar of los van elkaar kunt gebruiken. Daarbij krijgen jullie de les ‘Hansje Pansje Kevertje’ uit het boek ‘’Growth Mindset lessen’’ cadeau als derde activiteit in bijlage 2. Veel plezier!

Stappen interactief voorlezen

Hieronder vind je de stappen zoals beschreven in het artikel ‘Interactief voorlezen; ja! Maar hoe?’’ Deze zijn uitgewerkt in de tweede lesbrief. In de eerste lesbrief hebben we stap 1 van het interactief voorlezen uitgewerkt, gericht op taalzwakke leerlingen en in onze tweede lesbrief hebben we de stappen 3 en 4 van het interactief voorlezen uitgewerkt, gericht op het houden van (exploratieve) gesprekken. Hier is de link naar deze lesbrieven: Nationale Voorleesdagen: onze lesideeën

Stap 1: Introduceren van het verhaal
Stap 2: Voorlezen van het verhaal
Stap 3: Ingaan op het verhaal
Stap 4: Verdiepen van de verhaallijn

BAZALT GROEP bestaat uit Bazalt, HCO en RPCZ

Activiteit 1: leerervaringen op school en thuis (bij voorkeur: de kleine kring)

Vraag de kinderen allereerst naar de leerervaringen die ze thuis hebben opgedaan in de afgelopen periode. Indien je het boek ‘Coco kan het!’ al eens gelezen hebt, kan er begonnen worden met de vraag wat Coco heeft geleerd. ‘’Jullie leren ook van alles, soms thuis, soms op school…etc.
Mocht het nu zo zijn dat de leerlingen niet op ideeën komen, dan kun je de kaartjes in bijlage 1 gebruiken als houvast; zit er iets tussen wat je de afgelopen tijd geleerd hebt?
- Wat hebben jullie thuis in de afgelopen tijd geleerd? Heb je iets geleerd wat je graag aan ons wil vertellen? Wanneer ontdekte je dat je het geleerd had?
- Kun je vertellen hoe je dit geleerd hebt?
- Wie heeft je erbij geholpen?
- Kun je ons nu ook vertellen hoe wij dit kunnen doen? En hoe kan jij ons hierbij helpen?
- Zou je de volgende keer iets anders doen en zo ja, wat?
- Waarom heb je dit geleerd?
- Kun je dit ook op school leren?

Wat is er eigenlijk anders aan het leren op school en thuis? Daar ga je mee aan de slag! Vertel de leerlingen dat je allerlei activiteiten hebt bedacht die over leren gaan (zie bijlage 1 achteraan deze lesbrief). Vraag de leerlingen om aan te geven waar deze leeractiviteiten horen. Horen ze bij school, thuis of bij allebei? Om hier inzicht in te krijgen, gebruiken we een Venndiagram. Je laat de leerlingen de bijbehorende plaatjes op de goede plek in de hoepel leggen. Er zullen activiteiten zijn waar discussie over ontstaat. Laat kinderen daarover vertellen en aangeven waarom ze dat vinden.

op school

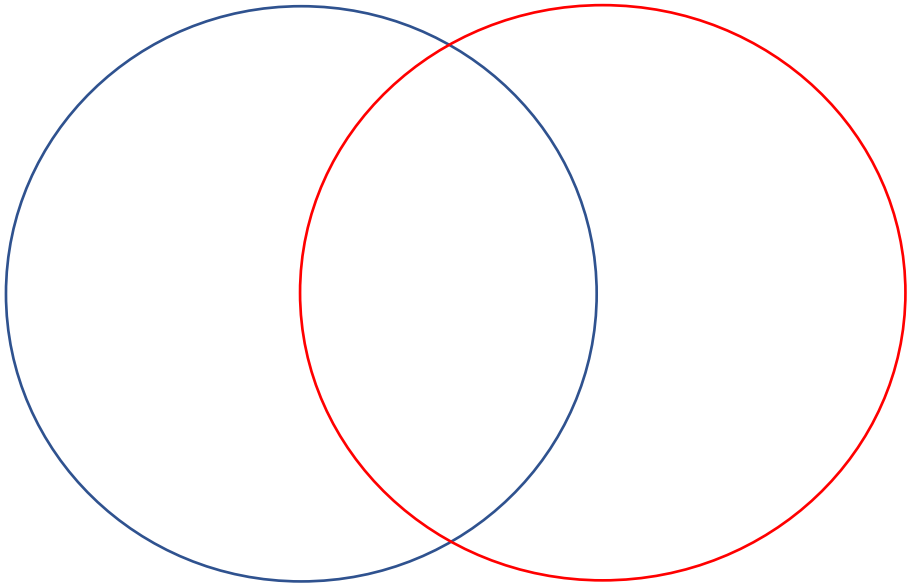

thuis

Activiteit 2: Hansje Pansje Kevertje (bijlage 2)

Met onderstaande vragen kun je met de kinderen terugblikken op de leerervaringen van Coco en daarmee de verbinding maken met de les over Hansje Pansje Kevertje. Coco en Hansje hebben namelijk veel met elkaar gemeen. Net als Coco vindt Hansje leren soms best lastig. Leren gaat met vallen en opstaan. Leren = proberen! Om te willen leren is het handig dat je vanuit een growth mindset denkt. Voorbeeldvragen voor gesprekken over growth mindset.

- Heb jij wel eens iets nieuws geleerd dat je moeilijk vond? Hoe voelde je je toen?
- Had je dezelfde gedachten als Coco toen je voor het eerst ging lopen / eten / springen / zwemmen? Dacht je toen ook; als het lukt, dan… en als het niet lukt, dan…?
- Wat kun je nu nog niet? Wat zou er gebeuren als het lukt? En wat als het niet lukt?
- Wanneer zeg jij 'ik-kan-het-niet'? Wat zeggen anderen om jou heen?
- Zou je ook bij alles 'ik-kan-het-wel' kunnen roepen? Wat zou er dan gebeuren als je dat zegt?

In het boek heb je gezien dat Coco het moeilijk vindt….en hij durft niet zo goed. Ook Hansje vindt iets moeilijk, maar ze zetten allebei door en het lukt. Jij en je leerlingen denken vast ook wel eens dat iets 'moeilijk' is. Moeilijk of een uitdaging?? Om het samen met je leerlingen te hebben over 'wat moeilijk is' en een 'uitdaging' te kiezen voor jezelf, is de volgende les uit het boek Growth Mindset (Growth Mindsetlessen voor de basisschool | Bazalt) heel geschikt.

Als tip bij deze les raden we jullie aan om bij het onderdeel "Kleine Groep" de leerlingen een keuze te geven: zelf een uitdaging bepalen of een 'uitdaging' kiezen uit het Venn-diagram (wat leer je op school?) uit activiteit 1.

Bijlage 1 bij activiteit 1 (tip: druk af A3 formaat en knip de plaatjes met woorden los)

veters strikken	**haren kammen**	**tanden poetsen**	**leren lezen**
namen lezen/schrijven	**een taart bakken**	**fietsen**	**zwemmen**
blokkentoren bouwen	**vogelhuisje bouwen**	**de hond uitlaten**	**schilderen**

op school

thuis

Bijlage 2

3 Hansje Pansje Kevertje

Leerdoelen

- Leerlingen kunnen omschrijven wat ze moeilijk vinden.
- Leerlingen kunnen een uitdaging kiezen voor zichzelf en aan dat doel gaan werken.

Wat heb je nodig?

- YouTube-filmpje met liedje Hansje Pansje Kevertje: **https://youtu.be/CDVbpVyX7Y8**
- Groot vel met een zon en een wolk
- Papieren hek om op het bord of aan de muur te hangen (zie bijlage)
- Voor iedere leerling een uitgeknipte kever (zie bijlage).
- Materiaal om de kever te bevestigen (bijv. poster buddies)
- Post-it's waarop je de uitdagingen van de leerlingen kunt schrijven.

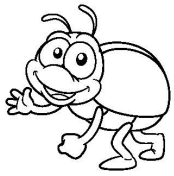

De les

In deze les leren de leerlingen een uitdaging te kiezen en voor zichzelf een doel te stellen. De komende dagen (of weken) gaan ze aan dat doel werken.

1. Bekijk met de leerlingen het filmpje van Hansje Pansje Kevertje. De tekst is:
   Hansje Pansje kevertje / die klom eens op een hek.
   Neer viel de regen / die spoelde alles weg.
   Op kwam de zon / die maakte alles droog.
   Hansje Pansje kevertje / die klom toen weer omhoog.

   Licht eventueel de tekst toe (Wat is een kever? Hoe heet die kever?) en bekijk het filmpje nog eens.

2. Vraag de leerlingen:
   - **Wat blijft Hansje in het liedje steeds proberen?**
   - **Waarom probeert hij dat?**

   Vraag vervolgens:
   - **Wat denk je: is het gemakkelijk om iets steeds weer opnieuw te proberen?**

   Laat de leerlingen hierover overleggen met hun praatmaatje. Let erop dat de leerlingen om de beurt praten. Luister tijdens deze gesprekken naar de ideeën van de kinderen. Je kunt deze ideeën noteren of gebruiken om het gesprek bij andere tweetallen op gang te helpen.

3. Na enige minuten vraag je de tweetallen om ideeën uit te wisselen over de vragen:
   - **Waarom moet je eigenlijk blijven proberen?**
   - **Wat kan ervoor zorgen dat je stopt met proberen?**

   Vraag een aantal willekeurig gekozen leerlingen om hun mening of ideeën met de klas te delen.

4. Noteer de ideeën van de leerlingen op een groot vel waarop je een zon en een (regen)wolk hebt getekend. De ideeën die helpend zijn ('Wat helpt me om te blijven proberen?') schrijf je bij de zon. De barrières ('Wat zorgt ervoor dat ik stop met proberen?') komen bij de wolk te staan.

Kleine groep

Vertel de kinderen over iets uit je eigen ervaring, bijvoorbeeld: *"Ik vond het vroeger heel moeilijk om mijn hoofd onder water te doen bij het zwemmen."* Praat met elkaar over de stapjes en de strategieën die je kunt gebruiken om dit te leren. Leg een verband tussen 'blijven proberen' en Hansje Pansje Kevertje.
Vraag de leerlingen om iets te noemen wat ze zelf moeilijk vinden. Als je een beurtstokje of ander voorwerp met de klok mee laat rondgaan, is het duidelijk wie er mag praten. Vraag vervolgens:

- **Hoe kun je jezelf uitdagen en leren om dit beter te kunnen?**

Laat de leerlingen dan een uitdaging kiezen waar ze de komende tijd aan willen werken. Zoek daarbij naar alledaagse dingen die op school geoefend kunnen worden, bijvoorbeeld: binnen de lijntjes kleuren, fietsen zonder zijwielen, een koprol maken, veters strikken, de cijfers schrijven of het alfabet leren. Vertel erbij dat het geen wedstrijd is. Het gaat erom dat het iets is wat je kunt oefenen. Noteer voor iedere leerling een uitdaging op een zelfklevende memo.

Maak een groot hek van papier (of print een hek uit, zie bijlage) en hang dat aan de muur. Hang alle uitdagingen van de leerlingen erbij. Print voor iedere leerling een kever uit (zie bijlage).
Vertel de leerlingen dat ze allemaal graag ergens beter in willen worden. De komende tijd gaan ze, net als Hansje Pansje Kevertje, proberen of ze hun doel kunnen bereiken. Elke leerling krijgt een kever die onderaan het hek wordt geplaatst. Als het lukt het om ergens een beetje beter in te worden, dan mogen ze hun kever een stukje hoger op het hek plaatsen.

Wat hebben we geleerd?

Geef je leerlingen gelegenheid (tijd en materialen) om te oefenen met hun uitdaging. Bekijk regelmatig de voortgang met de klas. Spreek bijvoorbeeld een moment af waarop leerlingen zelf hun kever mogen verplaatsen als ze vinden dat ze ergens beter in geworden zijn of als ze geoefend hebben. Benadruk steeds dat het geen wedstrijd is: het gaat er niet om wie het eerste bovenaan is. Als je heel snel helemaal bovenaan bent, was de uitdaging misschien wel te gemakkelijk…

Je kunt af en toe helpen door te benoemen wat je ziet, bijvoorbeeld: *"Sven was deze week aan het oefenen om… Hij is dus aan het leren en is op weg om zijn doel te bereiken."* Na verloop van tijd zullen leerlingen begrijpen dat je ergens naartoe kunt werken. Je zult merken dat ze elkaar gaan stimuleren en elkaar wijzen op de vorderingen die ze maken in hun leren.

Verder

- Blijf het vel met de zon en de donkere wolk gebruiken om problemen en aanmoedigende woorden in beeld te brengen.
- Stel ook eens aan de orde dat een bepaalde manier om iets te leren niet voor iedereen werkt. Misschien zijn er leerlingen die het beter op een andere manier kunnen aanpakken (voorbereiden op verschillende strategieën).

Voorbeelden uit de les

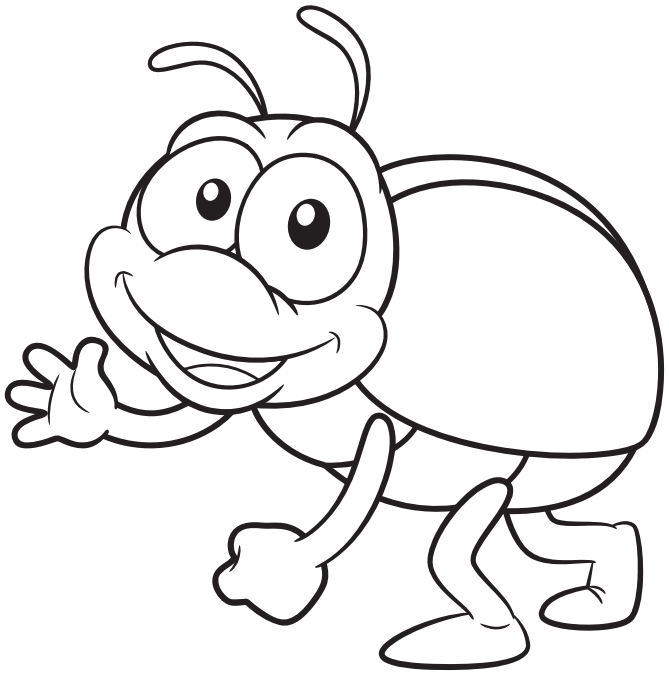

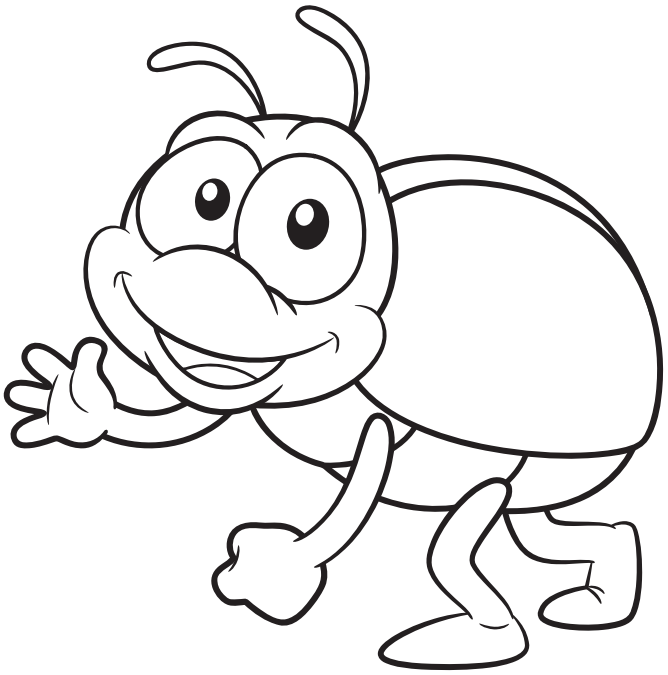

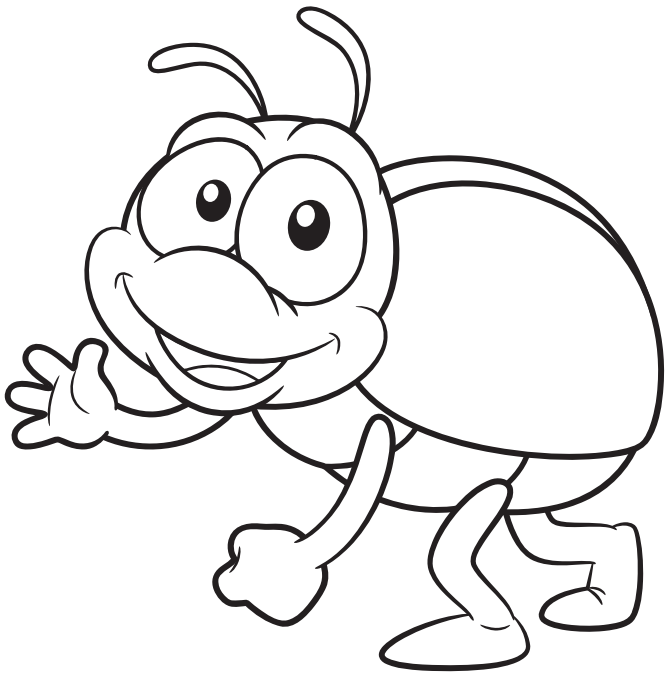

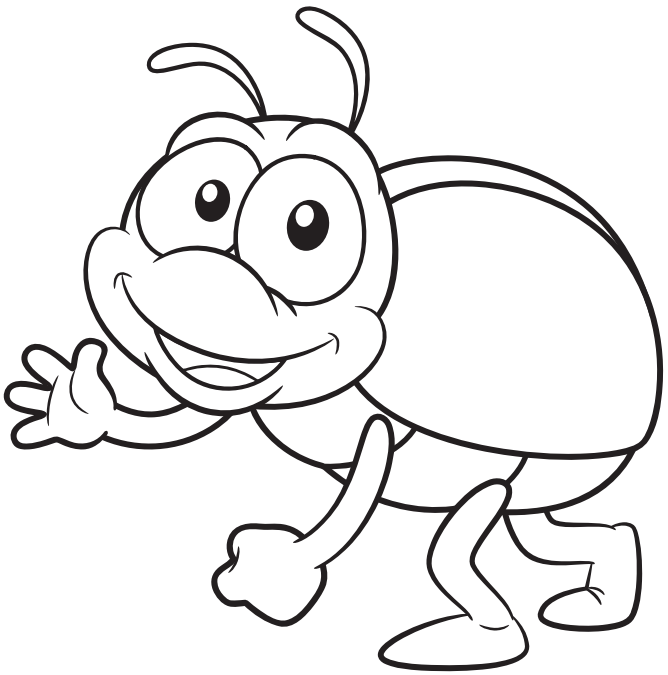

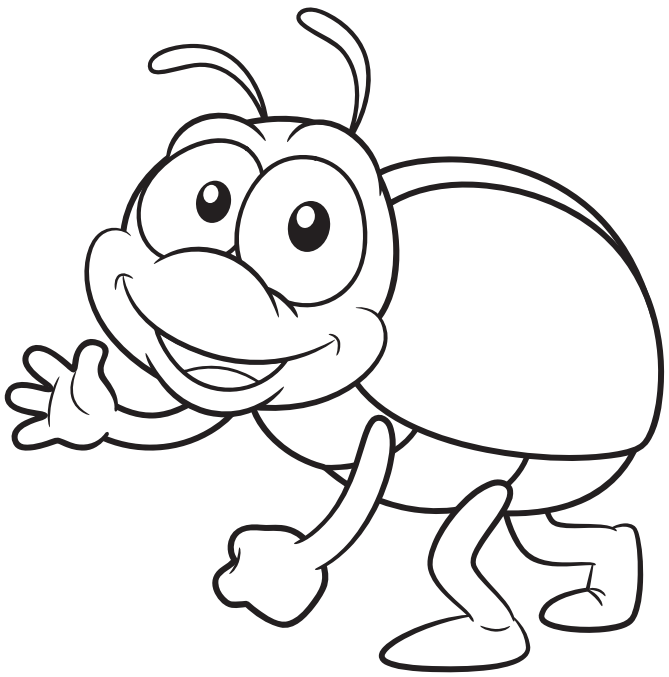

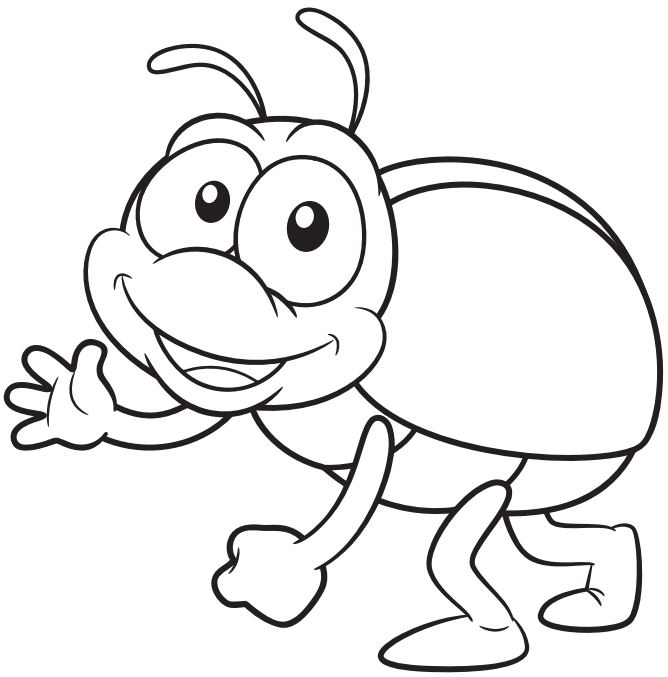

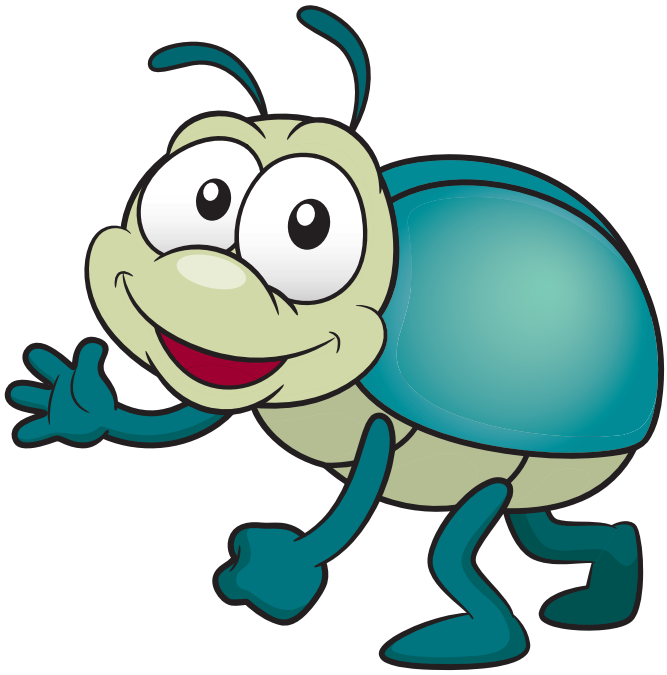
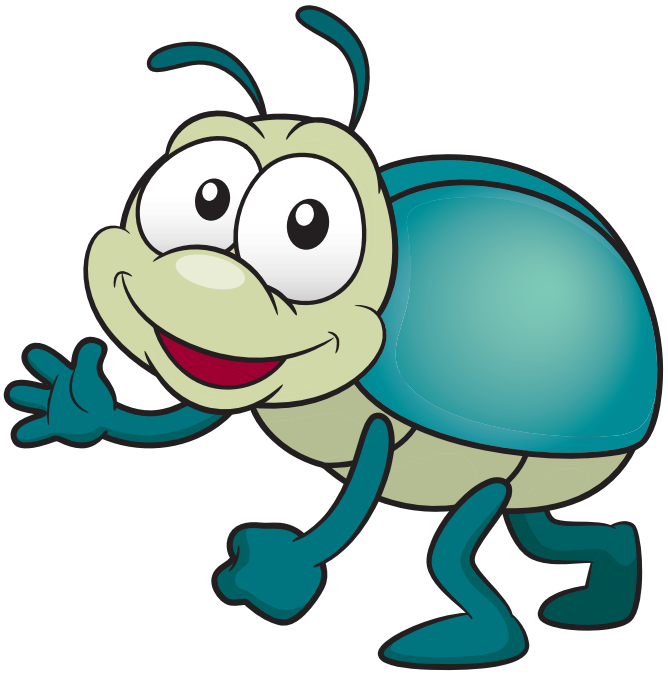
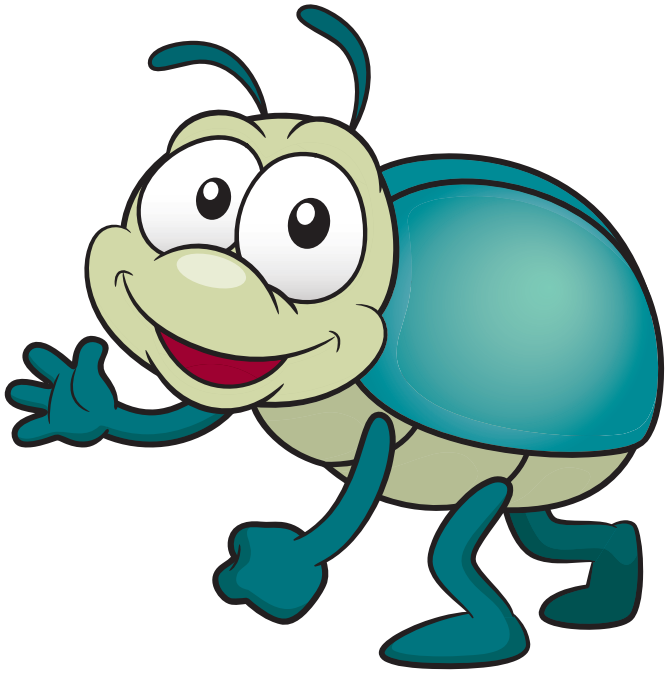
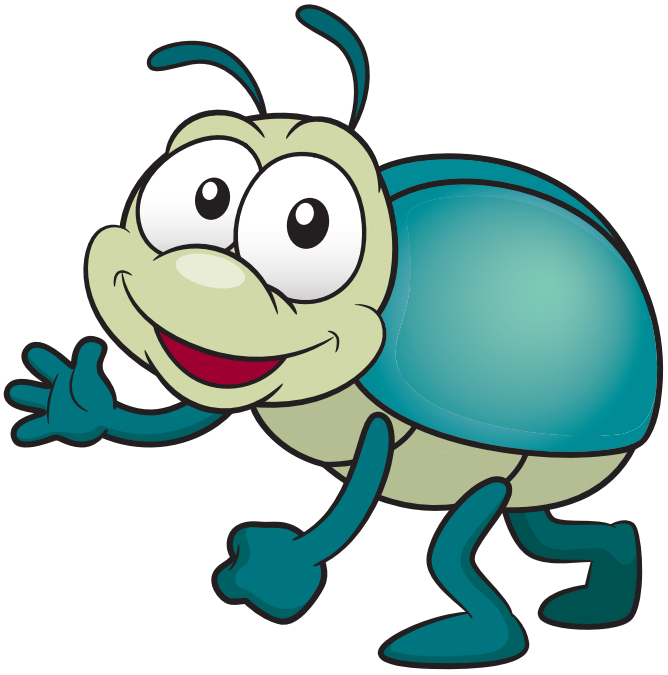
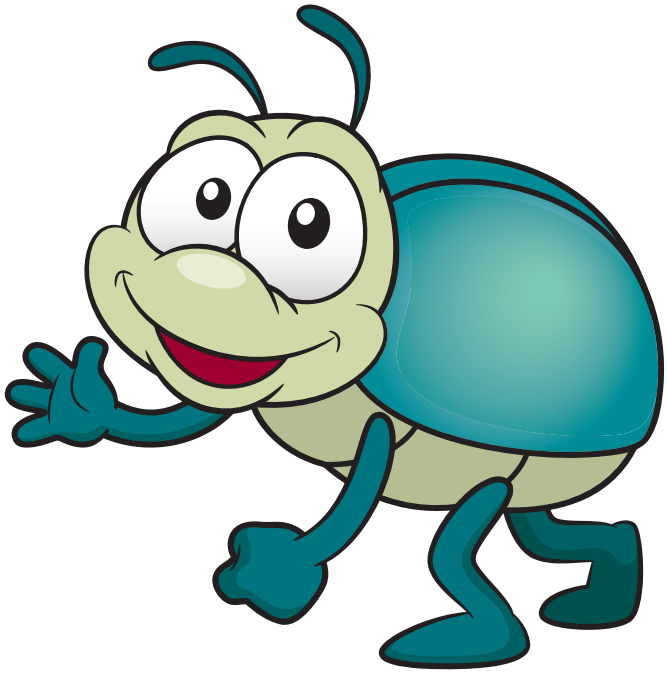
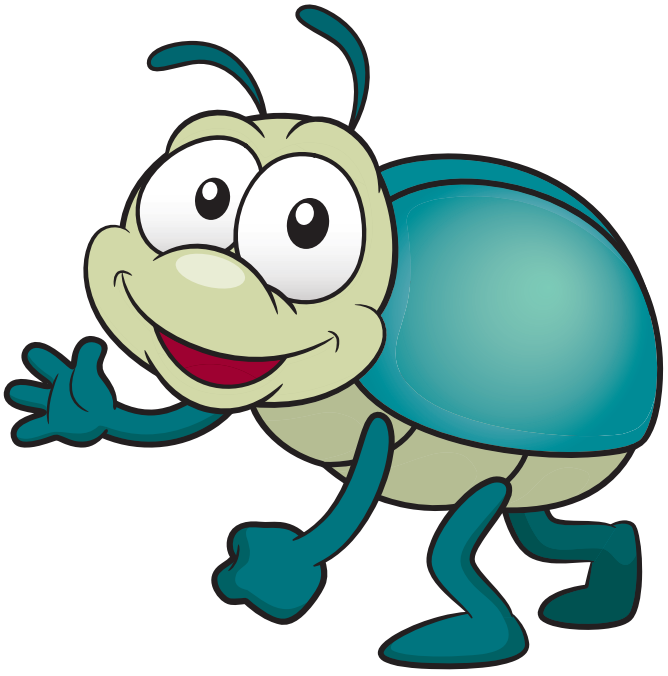

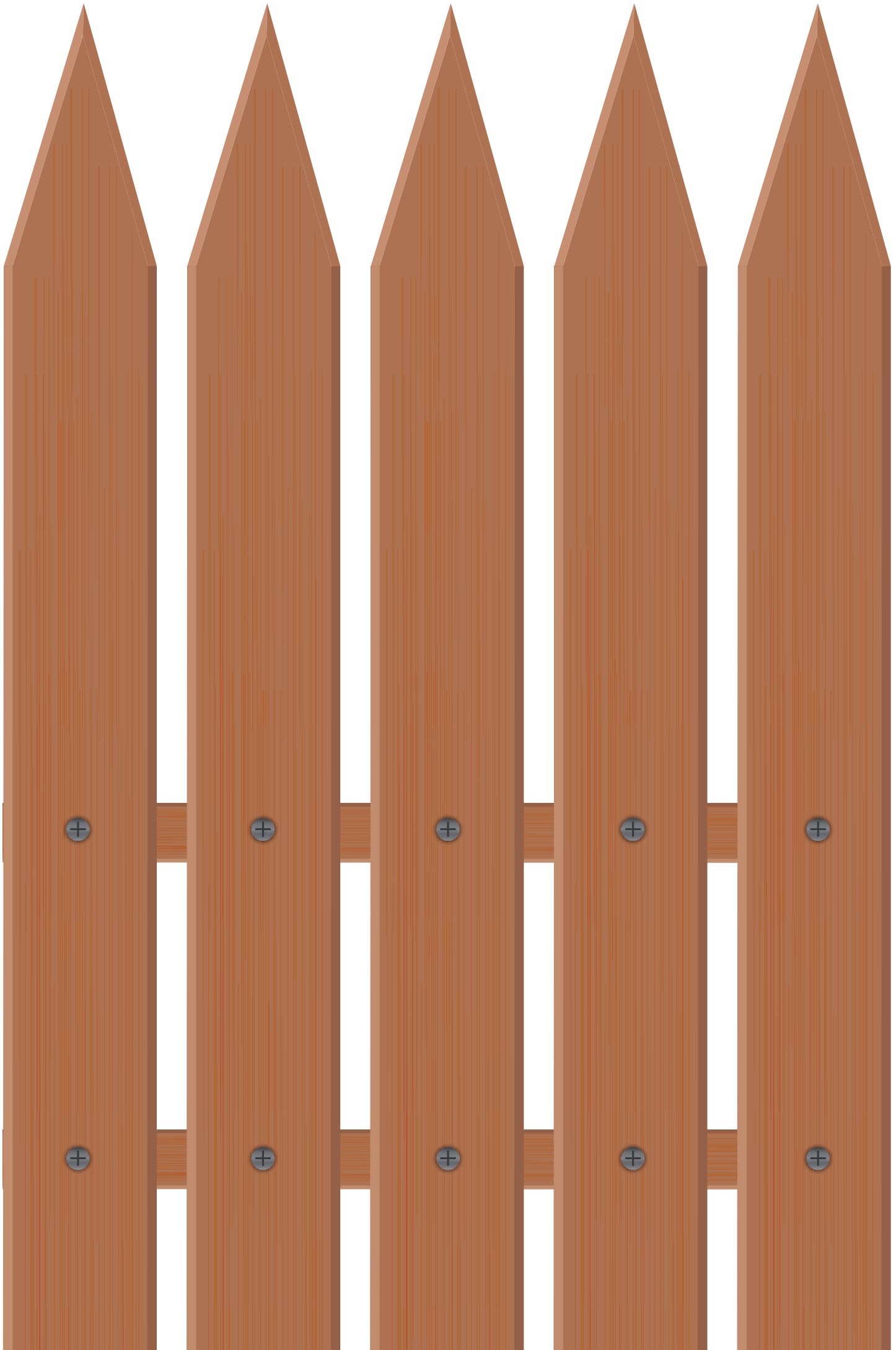

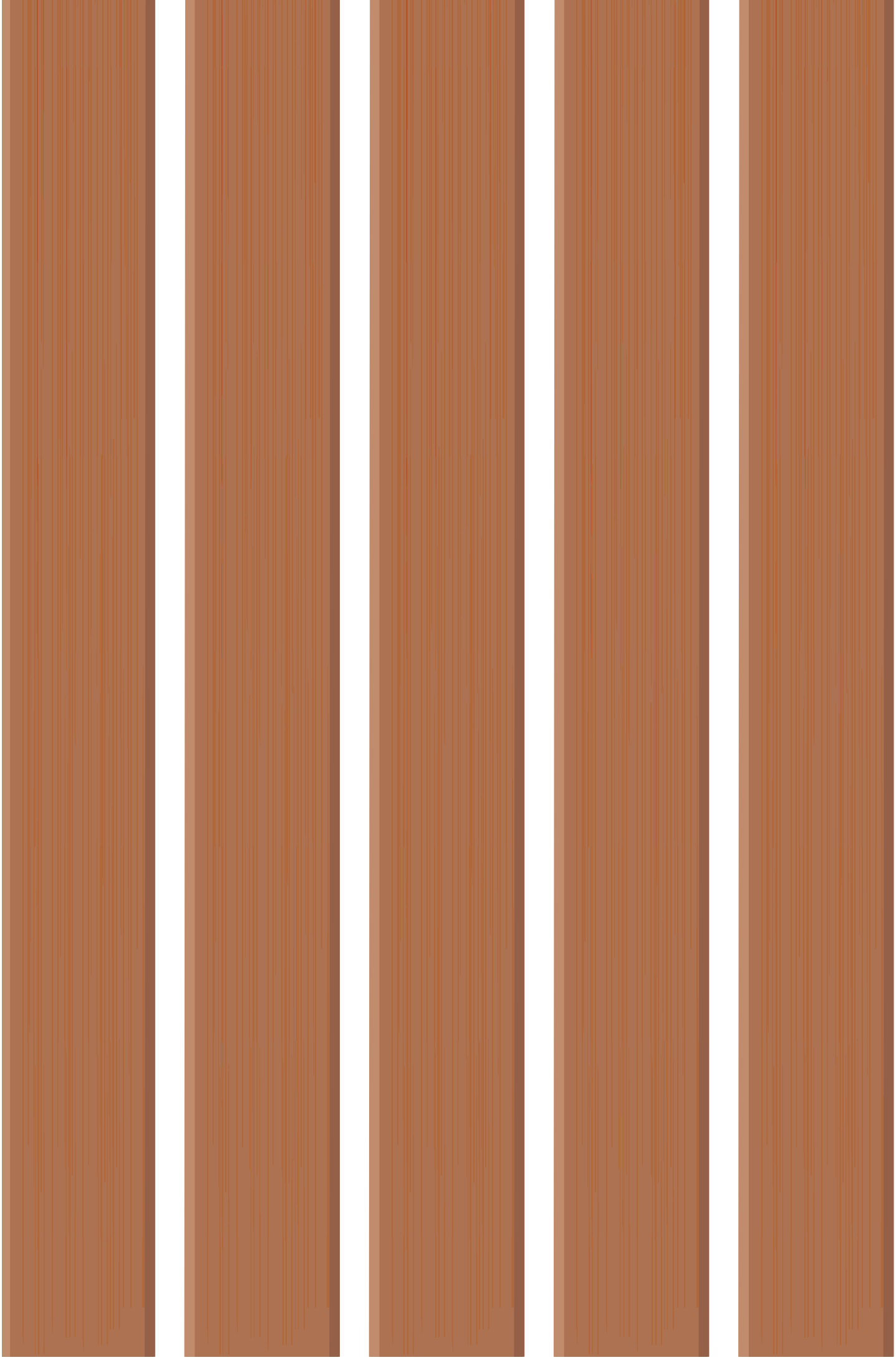

Overige links en tips

Nationale voorleesdagen: De Nationale Voorleesdagen | Voorlezen maakt je leuker

De eerder verschenen lesbrieven: Nationale Voorleesdagen: onze lesideeën

Boek: De Leeruitdaging voor jonge kinderen | Bazalt.

Tips voor het voorlezen, inrichting en knutsels: Lezen Nou! | Coco kan het! | De Nationale Voorleesdagen | Prentenboek van het jaar - YouTube

Website Loes Riphagen (incl. knutsel Coco): Coco kan het! - Boek - Prentenboek – Loes Riphagen

Artikel in HJK (september 2015): Interactief voorlezen: ja! Maar hoe? Handvatten bij interactief voorlezen. Irma Koerhuis, Marieke op den Kamp